

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska v "Katoliški Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vrednilitvo je v Semeniskih ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 261.

V Ljubljani, v torek 15. novembra 1892.

Letnik XX.

Civilni zakon na Ogerskem.

V nobeni evropski državi ni židovski vpliv tako velik, kakor baš na Ogerskem. Pravno še niso židje niti enakopravni z drugimi veroizpovedanji, ali denarjski pa že davno vladajo. Posebno sedanja liberalna stranka se ima za svoj vpliv zahvaliti židom. Voljena je z židovskim denarjem, in torej mora plesati, kakor židje godejo. Na videz gospodarijo Madjari ne le na Ogerskem, ampak celó pri nas; v resnici so pa gospodarji le židje in Madjari njih oprode. Židje rinejo Madjare v visoko politiko, in to samo zaradi tega, da bi se manj mogli brigati za gospodarske zadeve in tako mogli iz njih Abrahamovi potomci izžeti več dobička. Židje dobro vedó, da čim bolj narod pravno propade, tem slabši je za gospodarstvo in tem ložje židje žanjejo mej njim. Zaradi tega pa židje povsod naravnost ali pa po ovinkih podkopujejo naravnost. Lepe stvari so se slišale nedavno pri neki pravdi v Galiciji.

Židje pa vidijo ravno v katoliški veri glavno oviro svojim namenom. Zaradi tega pa židje skušajo iz človeške družbe izriniti vero, dočim se sami jako trdno držé svoje vere. Katoliško življenje ohranja narod naravnost vedno čvrst, in tak narod se gospodarski ne dá pogaziti.

Židovske nakane bi se tem prej posrečile, če se rodbini vzame krščanska podlaga. In zato se židom zdi jako dobro sredstvo uvedba civilnega zakona.

Že dolgo po svojih listih priporočajo civilni zakon in pri tem govoré le o tem, da se s tem povekša moč države o čemer Madjari kaj radi slišijo. Zmedene razmere v nekaterih cerkveno-političnih vprašanjih znali so si izkoristiti v svoje namene. Pridobili so na svojo stran nekatere kalvince, ki slepi ne vidijo, kam jih vodijo židje. Oslepilo jih je sovraštvo do katoličanstva. Bolj previdni so že protestantje avgsburškega veroizpovedanje, ki niso hoteli iti židom na lim.

Posebno so znali poslednjo ministersko krizo židje izkoristiti za-se. Popolnoma očitno je bilo, da je pal Szapary jedino zaradi znane afere o venčanju spomenika. Židovsko-liberalni listi so pa hitro vso stvar tako presukali, da je šlo jedino za civilni zakon, in hitro pridobili nekaj liberalcev, da so odločno izjavili se za civilni zakon in da ne bodo podpirali nobene vlade, ki ne bode za civilni zakon. Strašili so, da vladna stranka razpade, ako se nova vlada ne izreče za tako premembo zakonskega prava. Žal, da njih strašenje ni ostalo brez uspeha. Naročila se je sestava nove vlade možu, ki je odločno za civilni zakon.

Seveda, največ je temu to krivo, da na Ogerskem ni nobene prave katoliške stranke. Obe opoziciji v verskem oziru niste nič boljši, grof Apponyi sam se je že izrekel za civilni zakon. Poleg tega pa sta opoziciji zaradi svojih državnopravnih teženj nemogoči za vladanje in so višji krogi navezani na liberalno stranko in morajo gledati, da ne razpade.

Ce se vpelje civilni zakon, bode verska mladost, ki je že tako velika na Ogerskem, jela se še bolj razširjati. V deželi, kjer je že sedaj veliko divjih zakonov, se je bati, da se bodo jako mnogi zadovoljili s civilnim zakonom in ne bodo se dali poročati v cerkvi. Kaka bode verska odgoja v takih rodbinah, si lahko mislimo, če ne bodo osnovane na stališču nobene pozitivne vere. To početje je jako nevarno. V vseh državah, v katerih je že vpeljan civilni zakon, se močno širi anarhizem, kar je seveda čisto naravno.

Civilni zakon nima nobenega ozira na vero in ravno družinsko in državno življenje brez vere je vsplodilo anarhizem, ki sedaj dela že tako velike skrbi tudi že liberalnim državnikom. Jednako proti Ogerski, če se bode v njej utrdil civilni zakon. Posledki bodo tem hujši, kolikor slabše je že sedaj z naravnostjo na Ogerskem. Zaradi tega se morajo civilnemu zakonu ustavljati vsi pravi prijatelji ogerske države, in ker razmere na Ogerskem, žal, pre-

več vplivajo na našo državno polovico, tudi vsi pravi Avstrijci.

Naravno je torej, da je krona proti civilnemu zakonu, pa tudi gospodska zbornica. Dvomljivo je pa, če se bode mogla dolgo uspešno upirati židovsko-liberalnemu pritisku. Če se pa uvede, bode vsakako imel največjo škodo madjarski narod. Knez primas je pač mislil na to nevarnost, ko je govoril, da je katoliški cerkvi pač zagotovljen obstanek, ne pa tudi narodu ogerskemu.

Seveda je upati, da bode uvedenje civilnega zakona imelo to veselo posledico, da se bodo jeli tudi na Ogerskem vzbujati katoliki in osnovali svojo stranko, ki bode začela boj proti liberalizmu. Naj bode ta stranka tudi sprva slaba, ali kmalu se bode toliko opomogla, da bodo državni krogi morali računati z njo. Ogerska vlada bode priklicala kulturni boj, ali skusila bode katoliško odločnost, ki jej utegne podkopati stališče, naj jo še tako podpira židovski denar. — Kakor povsod, tako se tudi tukaj vidi vsemogočni žalostni vpliv židovstva na krščanske narode v Avstriji. In bolje ne bo nikdar, dokler se po vseh deželah naše države ne osnujejo vplivne katoliške stranke, ker židovskemu liberalizmu je kos jedino le — katoliška cerkev.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. novembra.

Notranje dežele.

Direktne volitve za državni zbor. Že nekaj časa se govori, da bi se v kmetskih občinah vpeljale direktne volitve za državni zbor in deželne zbore. Posebno liberalci so jako navdušeni za tako premembo volilnega reda. V državnem zboru se je stavil predlog v tem zmislu. Mi tudi nismo proti direktnim volitvam, ker se je omika in katoliška zavest že jako razširila po deželi, ali zahtevati pa moramo, da se voli po občinah, da bodo volilci iz vseh krajev se mogli udeležiti volitve. Če bi bilo volišče le na mestu okrajnega glavarstva ali okrajnega sodišča, bi oddaljeni volilci ne mogli priti volit v večjem

LISTEK

Sveta liga.

Razrušena je bila sloga v Evropi. Luter in Calvin zanetila sta bila razpor mej brati. Turek je zmagovalno prodiral v Evropo. Vše si je obetal, celo to, da bode kmalu v Reki Rēni poijl svoje vrance. Nadejal se je tega opravičeno. Odpadniki od vere katoliške se proti njemu bojevati niso hoteli, celo zavezovali so se z njim. Oblastno je pisal leta 1570 Turek Benečanom: "Tirjam od Vas otok Ciper. Dobrovoljno mi ga dajte. Varujte se meč moj razdražiti, kajti grozan bi bil boj. Ne zanašajte se na svoje zaklade, ker kakor deroča reka bodo se raztekli".

So toraj imeli zopet to važno bran krščanstva pustiti Turkom v plen? Sicer kako otok braniti pred nepremagljivimi Turki? Pri protestantih ni bilo upanja najti podpore. Francija sama je bila tedaj zaveznica Turkov! Cesar je bil pred kratkim sklenil z njimi primerje. Druge katoliške vlade bile so si nezaupne. Kje najti pomoči?

V Rimu je tedaj vladal papež Pij V. Siva je bila že njegova glava. A ogenj mladeniški je še vedno plapolal v njem. Kakor koklja zbere svoja

piščeta, ki so se razšla, ko nevarnost zapazi, tako je oče vesoljnega krščanstva pomiril in zbral razdvojene katoliške svoje sinove, ko je zapazil, da oholi Turek hoče celo krščanstvo preplaviti s svojim paganstvom. Zavezal se je s Španijo, Benetkami proti Turku. Sam je obljubil eno šestino vseh stroškov za vojsko poravnati. 24. maja leta 1571. so si zavezniki zaprisegli vzajemno zvestobo. Papež je prisegal z roko na prsih, a pooblaščenici Španije in Benetk držé roko na mislu in sv. pismu. Za poveljnika krščanske zavezne armade je bil izvoljen Don Juan brat Filipa II. kralja španskega. Armada je štela 80.000 mož in 300 ladij.

16. septembra 1571. je Don Juan odjadril proti Turku. Pri otoku Porfu je Don Juan zvedel, da je turška mornarica pri Lepantu. Sila je bila vže skrajna. Kristjani so bili izgubili važne trdnjave.

Bilo je 7. oktobra 1571., ko je katoliška armada stala Turku nasproti. Ob osmih zjutraj zaukazal je Don Juan, da se sveta zastava zasadi na admiralovi ladji, v znamenje, da se boj ima zdaj pričeti.

Še enkrat jadra Don Juan preko cele bojne vrste in ojunčuje vojščake: "Prišli ste biti boj za križ, da zmagate ali umrete. Zmagajte ali umrite, a svojo dolžnost danes storite in pribojujte si zmagovalno nesmrtnost!" Veselo pogumno vpitje

je zrak napolnilo. Krščanska bojna vrsta se je raztezala tri angleške milje.

Opoldan približali sti si sovražni mornarici. Slovesna tišina je zavladala. Le lahan veter je delal kolobarje po morju. Trombente zabobne, bobni započejo — boj je začel! Bil je grozen. Štiri ure je trajal.

Že dvakrat se je bojna ladija Don Juana zaletela ob ladijo turškega admirala, da bi jo v morje pogreznila ali pa vplenila. Zaman. Še tretji poskus. Ali Paša, turški admiral, je pal. In kristijani so zasadili sveto zastavo na turško ladijo. Zmagoslavni klici segali so do nebes. Raztrgana je bila Turkov bojna vrsta. Izmej 250 svojih ladij so Turki rešili le 40. Vse druge so bile ali vpljene ali v morje pogreznjene. Oproščenih je bilo 12.000 krščanskih sužnjev.

Papež je molil za zmago in vesoljno katolištvo. Bog jih je uslišal. Ko je dobil poročilo o zmagi, rekel je o Don Juanu besede, katere pravi sv. pismo o sv. Janezu Krstniku: In bil človek od Boga poslan in mu je bilo ime Ivan (Juan).

Največja korist te zmago je bila zavest, da Turki niso nepremagljivi, kakor so do tedaj kristijani o njih mislili in Turki sami o sebi verovali.

številu, odločevale bi torej le bližnje občine. Te dni se je o tej stvari posvetovalo agrarno združenje državnih poslancev in se tudi izreklo v našem zmišlu.

Nemški nacionalci in nemški liberalci. Nemškonarodni listi dan na dan huje napadajo liberalce, nazivljajo jih izdajalce naroda. Očitajo jim neodločnost, slabost, strah pred vlado. „Reichenberger Zeitung“ pravi, da bi nemški liberalci izgubili celo vrsto okrajev, ako bi se sedaj razpisale volitve. Razpust mestnega zbora v Liberci je nasprotstvo mej nemškimi nacionalci in liberalci silno pomnožil. Nam Slovanom more razpor mej Nemci biti le v korist. Čim bolj oslabi zjednjena levica, tem bolj se bode vlada morala ozirati na konservativce.

Dunaj. Kakor povsod, tako delajo na Dunaju liberalci same dolgove. Mestni proračun kaže primanjkljaja 4 milijone. Blizu poldrugi milijon so postavili v proračun za šolska poslopja, če tudi sedaj na Dunaju šolska poslopja nikakor niso zanemarjena. Mestnim zastopnikom je v prvi vrsti mar le za židovske koristi. Židje pa želé, da se delajo dolgovi, da morejo svoj denar potem dobro nalagati. Seveda bremena bodo pa najbolj čutili dunajski kristijanski prebivalci. Dobro je to, da bodo liberalci s takim gospodarstvom kmalu zgubili ves vpliv. Prebivalstvo bode videlo, kako da gospodarijo liberalni mestni očetje, izvolilo za svoje zastopnike v mestni zastopniščini krščanske moze, ki bodo naredili red v dunajskem mestnem gospodarstvu, kakor so ga konservativci v državnem. Liberalci z lahkomisljenim gospodarstvom delajo le za Luegerja in tovariše.

Ogersko. V Karlovcih sedaj zboruje srbski cerkveni kongres. Ker se je kongresu prečital kraljevi reskript jedino v madjarščini, je Jović protestiral proti temu in zahteval, da se reskript prebere tudi v srbsčini. Ta protest je bil popolnoma opravičen. Žal, da se večina kongresa, sestavljena iz vladnih kreatur, ni upala odločno ustaviti vladi in je zavrgla Jovićev predlog, češ, da reskript prihaja od ministerskega predsednika in je torej čisto v redu, če je spisan v državnem madjarskem jeziku. Cerkevni shod je torej priznal madjarščino za državni jezik na Ogerskem in vlada se bode ob priliki lahko sklicevala na ta sklep. Nekateri pri nas vidijo v pravoslavni cerkvi pravo moč slovanstva in se pri tem radi sklicujejo na ogerske Srbe, ki so mej vsemi ogerskimi slovanskimi narodnostmi najbolj ohranili narodno zavest in čilost, ker so pravoslavni. Ta kongres je pa sedaj jasno pokazal, kakšno oporo imajo Srbi v pravoslavni cerkvi. Kongres je javno priznal prvenstvo madjarskemu narodu na Ogerskem. Vidi se torej, da je agitacija za pravoslavje tudi v narodnem oziru jako neumestna.

Vnanje države.

Trodružna zveza. Pod Crispijem se je bilo, kakor je izvedel „Standard“, natančno določilo, da Avstrija in Nemčija jamčita za celokupnost Italije z Rimom vred. Vatikan se je že mnogo prizadeval, da bi Avstrijo pregovoril, da odstopi od te določbe kot katoliška država, pa je dobil odgovor, da se avstro-ogerska vlada o tej stvari ne more pogajati, ker se tiče le držav, ki so v trodružni zvezi. Zvezna pogodba je tajna in so v Vatikanu zanje izvedeli le po ovinkih. Prizadevali so se že, da bi izvedeli natančniši njen tekst, ali dosedaj zama.

Nemčija in Rusija. Znano je, da Rusija porušuje pribaltijske Nemce in jih z raznimi sredstvi sili v pravoslavno cerkev. V poprej čisto nemške šole uvajajo ruski jezik in protestantske otroke silijo k pravoslavnim cerkvenim slovesnostim. Nemški listi pa zaradi tega na pol toliko ne kričé, kakor o

zatiranju nemštva v Avstriji. Posebno so pa pruska vladna glasila o tem vedno molčala. Neki angleški list je pa te dni razkril, da se je Rusija o tem sporazumela poprej Nemčijo. Knez Bismark je Gorčkovu obljubil, da bode Nemčija mirno gledala potujčevanje Nemcev in pravoslavljenje protestantov v Rusiji, da se jej le pusti Alzacijo in Loteringijo in pa poljski kraji, katere sedaj ima. Tako je ta prvi Nemec, mogočni nemški kancelar, dovolil v potujčenje ruskih Nemcev, da le Nemci morejo potujčevati Francoze in Slované.

Rusija. Vlada je naročila policiji v poljskih mestih, da naj strogo nadzoruje stanovanja dijakov. Poizveduje naj, s čim se dijaki pečajo doma. Imeti ne smejo drugih knjig kakor šolske, in biti morajo ob določenem času doma. Policija mora paziti, kdaj gredo dijaki v šolo, cerkev in gledališče. S to strogo naredbo menda hočejo preprečiti, da ne bi dijaki se doma bavili s poljskim slovstvom in snovali kaeih društev, v katerih bi gojili poljski jezik in slovstvo. Ruski vladi se zdi, da porusenje Poljakov vse prepočas napreduje in da je posebno velika ovira to, da se dijaki doma bavijo s poljščino. Omenjena vladna naredba je vzbudila seveda v vseh poljskih krogih veliko nevoljo, ki se pa ne upa javno pokazati.

Francija. V vseh premožnejših krogih v Franciji je velika nevolja proti anarhistom. Več poslancev je baje že za to, da se pozapro ali pa pošljejo v prognanstvo vse osebe, ki so na sumu, da so v kaki zvezi z anarhisti. Osnovale so se tudi protianarhističko društvo, katero bode vladi pomagalo zatirati anarhizem. Vse to pač ne bode anarhizmu izruvalo korenin. Anarhizem je izrasel iz brezverstva. Civilni zakon in druge take protikatoliške postavbe in naredbe ter liberalni nauki so naredili pot anarhizmu. In drugače se ne bode dal preprečiti, da se mej narodom zopet oživi katoliško življenje. To pospeševati je tudi državna dolžnost.

Afrika. Francoski listi vedó povedati, da so tri nemške tvrdke nedavno odposlale mnogo streliva Dahomejcem. Te tvrdke imajo svojega zastopnika v Vidi v Afriki. Francoski stražni parnik je nedavno zapazil angleško ladjo, ki je ravno hotela izločiti streliva na Dahomejce. Francozi so baje vjeli štiri Evropejce, ki so bili v dahomejski vojski. Trije so Nemci, jeden pa Belgijec. Polkovnik Dodds jako strogo postopa. Dal je že postreliti več zamorcev, ki so z napačnimi poročili hoteli zapeljati Francoze.

Zjednjene države. Volitev volilnih mož je izpala za demokrate tako ugodno, da ni najmanjše dvojbe, da bodo voljen Cleveland. K njegovi izvolitvi so mnogo pripomogli Nemci, ki so skoro v vseh državah volili demokrate. Irci so pa tudi letos povsod volili republikance, to pa iz nasprotstva do Anglije. Republikanci s svojimi varstvenimi carinami mnogo škodujejo angleški trgovini. Za demokrate glasovale so vse južne države, katere že od nekdaj solidarično volijo zastopnike kmetijskih interesov, njim so se pridružili Novi York s 36, Illinois s 24 in Indiana s 15 volilnimi možmi in še nekaj manjših držav.

Izvirni dopisi.

Z dežele, dné 10. novembra. Udanostne izjave kako se množé dan za dnevom! Pač se razveseli srce zvestega katoličana, ko bere, kako se odzivljajo vrli zastopniki slovenskih občin ter pobijajo in obsojajo ostudno postopanje „Slov. Naroda“ in njegovih večjih in manjših pomagačev. Ali tako je, kdor seje veter, žanje vihar. Zasramovali so, in sedaj so se v sramoti znašli.

Kje je sedaj ona smela in naduta trditelj „Narodova“, da je za njim celi narod? Evo ga, kje je narod! Toda „Narod“ tolaži sebe, in ker vé, da so tudi njegovi pristaši potrebni tolažbe, tolaži i nje, trdeč, da stoji za njim vse „slovensko razumnštvo“, in da so se katoliškega shoda udeležili ljudje, kojih mnogo še vedelo ni, zakaj so prav za prav prišli v Ljubljano na staro strelišče.

Tako svoje „verne“ hvali in boža, da ne bi se mu razkropili, kakor ovce, ko pastirja ni. Istina je, da prisega na „Narod“ mnogo uradnikov, advokatov, notarjev, učiteljev; resnica je pa tudi, da za njega gorijo in na njega prisegajo tudi taki razumniki, ki še svojega imena in priimka prav zapisati ne znajo, „razumniki“, ki če svojega „laibžurnala“ sami ne morejo prebrati, marveč jim ga morajo brati taki, ki so se te „umetnosti“ bolje učili in naučili.

Toda, kaj se méni za to „narodno-napredna“ stranka, da je lé več „spoznavalec“, naj si bodo že taki ali taki! Kako dobro stori takemu „razumniku“, ako je vštét med „učene, ako ž njim odličnjaki in prvaki občujejo in se ž njim pogovarjajo! Kolike zasluge za narodno stvar so si priborili enaki narodnjaki, koliko se trudijo in žrtvujejo, da postanejo „patentirani“ rodoljubi in razumniki! Tu je treba biti ud narodnega društva, pridno se mora zahajati k „jour-fixom“, kjer se goji ljubezen do naroda pri — kupici in igri, kliče se „živio“, ob

priložnostih, pošlje telegram, zabavlja čez zavedne katoličane in duhovnike, ki so „brezdomovinci“, izdajalci naroda, mračnjaki, črnici, in v najnovejšem času se gostijo s „sveto ligo“, in narod je rešen, prebudil se je, nebena sila ga ne bode zatrla!

Koliko drugih neki odvagajo taki-le „narodnjaki“, kateri z vso sapo trobijo v liberalni rog? „Nova Soča“ bi rešila jako važno in hvaležno nalogo, ako bi to preračunila in mnogim „odličnim naprednjakom“ bi storila velikansko uslugo. Znabiti bi jej tudi prihajala „zahvalna“ pisma.

Kar je pisaril „Narod“ od katoliškega shoda sem, in kakor je hotel potlačiti njegov vtis, kar so morali rodoljubi brati, je pač tako pestro, da bolj pestro biti ne more, in razsodnemu človeku se zdi, kakor da bi bili eni „razumniki“ računali na nevednost drugih „razumnikov“. Mi nočemo „Narodu“ kratiti veselja, ki ga ima nad svojimi „odličnimi“ narodnjaki, samo to bi se mu drznili svetovati, da se jih usmili in jih ne sili verovati v abotnosti in pravljice.

Liga + 38.

Socijalne stvari.

Nedavno je pisal „Slovenec“: „Podjetnosti se vsepošno brani le podjetnost.“ In te misli ne smemo pozabiti. Podjetnosti nam je treba in prav te Slovenci nemamo. Kdor noče tega verjeti, ni mu treba naštevati posameznih tujih trgovcev in obrtnikov, ki so obogateli med Slovenci, ni nam treba naštevati posameznih družb, ki izsesavajo narodno naše premoženje, katere mora bogatiti ubogi naš delavec in ki potem širijo svoj jezik in svojo „kulturo“ po naši zemlji, vsega tega ni treba, pogleda naj samo imenik udov trgovinske in obrtniške zbornice, bodisi kranjske ali pa goriške. O družih, ki tudi „zastopajo“ Slovence, ne govorim, ker so v onih krajih Slovenci tudi sicer v manjšini. Na Kranjskem v velikem obrtu in v gorskem volilnem razredu nemamo Slovenci nobenega zastopnika, ker ni, ali ker ni vsaj dovolj velikih slovenskih obrtnikov, goriška zbornica menda sploh nema nobenega Slovenca med svojimi svetovalci. Čudno je to: ako pride Slovenec v svet, pridobi si s svojo žilavostjo in podjetnostjo denarja dovolj, doma pa pusti, da se šopiri tujec in ga molze. Piše in govori se proti „Sudmarki“, ali se je že kedaj svarilo pred nekemu berolinskemu bogatašu, ki kupuje okrog Tržiča posestvo za posestvom in jih spravlja v svoje nemške roke? Tudi radikalni dnevnik je pohvalno omenil, da hoče ta Nemec v velike svoje love na Gorenjskem zarediti fazane, a da bi svaril kmete, naj mu nikar ne prodajejo, o tem ni bilo govora. Od nekdanj tožimo, da imajo Nemci v velikem posestvu večino. Še jo bodo imeli, ako pojde stvar tako naprej. Veliko posestvo, ki je na Slovenskem na prodaj, kupi ali žid, torej Nemec, ali pa trgovec, ki je parceluje. Kako moremo priti do večine?!

Neki nemški profesor nam je v peti šoli nekekdaj dejal: „Seveda, če bi imeli Amerikanci postojinsko jamo, potem bi bila res svetono znamenita; Amerikanci znajo vpiti, Kranjci ne. Tudi Kranjci znajo vpiti, kadar nam je za to, da koga uničimo, naše kričanje je samo razdirajoče, ne pa pozitivno delujoče. Reklame naš človek ne razume, prav kakor bi ga bilo sram, ponujati svoje blago, češ, dobro blago se samo hvali. Kako se bo pa hvalilo, ako ni nikoga, ki bi je poslušal. Židovski agent pa ti ne odleže, dokler te ni opeharil. Kričati mora dandanes vsakdo, kdor hoče kaj prodati, ker kupcu ni treba več hoditi okrog ter iskati po hišah blaga, ko židovske agente njihova nadležnost prinese že v vsako luknjo. Vinski trgovci iz Vreždina in Zagreba preplavljajo celo Slovensko „svojim“ vinom, v najzadnjem razkotju naletiš na tacega agenta. Kdo pa ponuja naša vina? Nikdo. Naši ljudje si mislijo, saj vedo, kupei, kje smo, sem naj pridejo v klet. Dandanes to ne gre več. Ljudje bi se morali zjediniti po vaseh ali župnijah ali občinah, poslati svoje agente okrog in ne bili bi odvisni od prekupeev, ki jim plačujejo blago, kakor se nji m ljubi, ali pa ga od „ščavov“ niti ne hoté. Ko bi se naši ljudje organizovali, bilo bi videti, ali bi ga „hoteli“ ali ne. Združenje se dá sicer naše dni težko doseči, ker je preveč nevoščljivosti in sebičnosti, a dá se le, kakor nam pričajo razne zadruge. Kaka sloga med njimi vlada, mi ni znano, a dovolj se mi zdi in dobro znamenje mi je, da sploh obstojé. Potrebne so zadruge tudi za naše

Po oni zmagi zrasel je kristijanom pogum, a vpal je Turkom.

Filip II. pa je svojemu bratu rekel: „Za Bogom se imam najbolj tebi zahvaliti za ono zmago.“

Pesniki in slikarji so zmago pri Lepantu proslavljali. Vsi so priznavali, da je bila bolj zmaga nebeških močij, kakor zemeljskih. Tudi Ticijanu je dala ta zmaga snov za jedno najlepših njegovih slik, za sliko „Sveta Liga“ imenovano!

V spomin te zmage in zahvalo je papež postavil praznik imena Marijinega.

To je bila zgodovinska „sveta liga“. Zakaj sem hotel o njej pripovedovati? „Slov. Narod“ nas je nedavno ironično imenoval „Sveto ligo“. Pripovedoval sem torej o nji, da bo slovensko ljudstvo vedelo, da si nismo slabega vzgleda izbrali; da bo tudi „Slovenski Narod“ lahko slutil, kaj binaša liga utegnila biti slovenskemu liberalstvu, dokler bo, kakor „sveto ligo“ tako tudi našo ligo, prešinjala, jedinila, hrabrila večno mlada, večno čila katoliška ideja!! Živila liga! Liga + 1.

kmetsko ljudstvo, ker kmet ne more sam, kot posameznik, začeti boja s kapitalizmom, posebno odkar je neugodna kupčijska pogodba v veljavi; sedaj narekuje kupec cene, ne pa prodajalec. Big da vzlasti v tem vprašanju mož, ki bi oživitvorili sklepe I. slov. katol. shoda!

F. G.

Veliki zbor delničarjev igralnice „Monte Carlo“. Kakor „Times“ poroča, vršil se je 28. pr. m. veliki zbor delničarjev „Société Anonyme des Bains de Mer et du Cercle des Etrangers“, to je igralnice „Monte Carlo“. Dobiček zadnjega leta znaša čez 23 milijonov frankov, 1 milijon več, kakor lansko leto. Glavnica družbe znaša 30 milijonov frankov v 60.000 delnicah à 500 frankov s 5 odstotki. Dividenda, ki se izplača majnika meseca, je različna. Zadnji dan majnika meseca se je izplačalo na delnice po 165 frankov, torej 38odstotni dobiček, kateri pa z vsakim letom raste. V zadnjih šestih letih so vplačali v založni zaklad 1 milijon frankov, tako da bode isti leta 1913 enak glavnici sami. Razven tega poseduje družba hiše, vrtove in druge enake stvari. Sedanji knez dobiva od družbe za dovoljenje na leto 1,250.000 frankov, katere uporabi za zidanje cerkva, šol, bolnišnic itd. Družba plačuje tudi javne uradnike, policijo, skrbi za ceste, vodovode, svečavo. Prebivalci imajo tedaj šole zastonj in ne plačujejo nobenih davkov, seveda nimajo tudi nobene besede. **Gledališče stane družbo na leto 250.000 fr.,** enako tudi topliški orkester. Uradniki in služabniki družbini stanejo vsi skupaj 1½ milijona frankov, pa tudi mnogi listi dobivajo velike svote, toda ne za to, kar pišejo, marveč kar zataja. Tako n. pr. dobiva neki pariški list vsako leto 75.000 frankov, drugi časopis 25.000, krajevni pa 1000 do 10.000 frankov. Enako so tudi plačani dopisniki raznih listov, da resnice ne poročajo. Družba je pa tudi „usmiljena“; ima namreč penzioniste, t. j. take ljudi, ki so vse premoženje zagigrali in katere ona sedaj podpira. Neki Anglež je zaigral 2 milijona frankov in dobiva sedaj 40 frankov na dan. Nekateri dobivajo 10 frankov na dan ali na teden, kakor je bil svoje novce pri igri zapravil. Žrtve, ki ne morejo plačati, se peljejo domov zastonj v drugem razredu in dobijo še nekaj potnine, njih račun v hotelih družba tudi poravnava. Troški znesejo 11¼ milijona frankov na leto. Samomorov je bilo v pretečenem letu samo 5, kakor trdi „Times“, ker pridejo razni ljudje v Monako in ni vzrok igra njihove smrti. Zdi se, da tudi „Times“ tega lepega poročila niso napisale — zastonj; lepo namreč dokazujejo, kako se lahko tudi o peklenskih napravah piše — ginljivo!

H.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. novembra.

† Andrej Komel pl. Sočeban.

Po kratki bolezni je v soboto v Gradcu umrl znani požrtovalni narodnjak in pisatelj gosp. Andrej Komel pl. Sočeban, c. in kr. major v pokoju, v 64. letu svoje dobe. Rodil se je v Solkanu pri Gorici kot sin kmetijskih starišev, l. 1848 stopil v vojske ter s svojo marljivostjo in vestnim službovanjem od prostaka povzpел se do majorja, l. 1866 je bil za svoje zasluge odlikovan s srebrnim križcem z vojno dekoracijo ter povzdignen v plemeniti stan. Pokojnik v vojaškem stanu ni pozabil svojega naroda, temveč podpiral mnoga narodna podjetja ter sploh se kazal odločnega in poštenega Slovenca. Velike zasluge pa si je pridobil s tem, da je spisoval in na svoje troške izdal vojaške knjige v slovenskem jeziku, in sicer z namenom, da bi se slovenski vojaki poučevali v materinskem jeziku. Tarih poučnih knjig je spisal in izdal menda šestnajst in si s tem zaslužil častno ime v slovenskem slovstvu in hvaležen spomin. Zapustil je vdovo in mladoletno hčerko. Naj v miru počiva!

(Osebnost) Gosp. dvorni svetnik baron Hein se je v nedeljo zvečer z Dunaja vrnil v Ljubljano.

(Pomenljiva obletnica.) Gotovo se naši čitatelji še živo spominjajo burnih dogodkov v državnem zboru dne 13. in 14. novembra lanskega leta. Državni poslanec veleč. gospod kanonik Klun je dne 13. novembra pri razpravi o ljudskem šolstvu obširno in temeljito razpravljaj žalostne šolske razmere, posebno v Trstu in na Koroškem. Odgovarjal

je takoj g. naučni baron Gautsch, in sicer tako, kakor bi pač mogli pričakovati le od kakega levičarja. Drugi dan je poslanec g. Šuklje ministru odgovarjal v mirnem, a jako odločnem govoru. In ravno na 13. dan novembra so koroški liberalci imeli v Celovcu v hotelu „Sandwirth“ svoj „parteitag“. Navzočih je bilo, po poročilu celovskega uradnega lista, do 500 oseb, med njimi malo ne vsi državni in deželni poslanci koroški. Vlada ni bila zastopana. V imenu celovskega mesta je navzoče pozdravil podžupan Neuner, ki je tudi shodu predsedoval. V imenu pripravljalnega odbora je poročal deželni poslanec dr. Luggin. Udrihal je z veliko strastjo po Slovencih, osobito po Cirila in Metoda podružnicah, slovenskih posojilnicah, „Mir“-u itd. ter napovedal, da se bode v državni zbornici začel brezobziren boj zoper slovenščino ter nadaljeval v vsem javnem življenju. — Sprejeti so bili ti-le predlogi: 1. Koroški „parteitag“ spozna za potrebno, zoperstaviti se pogubni tuji (?) agitaciji, ki hoče nazaj potisniti koroške Nemce. 2. V to se izvoli poseben odbor 12 zaupnih mož, ki stanujejo v Celovcu ali okolici. Ta osrednji odbor podpira širši odbor koroških državnih in deželnih poslancev in še 24 družih zaupnih mož. 3. Ta odbor ima pravico, po potrebi se še pomnožiti. 4. Ta odbor posluje kot volilni odbor pri državno- in deželnozbornskih volitvah in po potrebi sklicuje posebne volilne shode po volilnih okrajih. — Državni poslanec dr. Steinwender utemeljeval je tudi te predloge in tožil, da manjka Nemcem „narodnega čuta“ (?). — Državni poslanec pl. Dumreicher je na znani način udrihal po Slovencih in tudi jadikoval, da so Nemci premalo „narodni“ (?). — Govorili so še vodja pl. Ehrenwerth, dr. Luggin in sevé nezogibni Ghon. Ob 5. uri se je zborovanje končalo. — Zvečer je bil komers, pri katerem se je zopet mlatila prazna slama o „nasilstvu Slovencev“. — V gori omenjeni odbor so izvoljeni: Leopold pl. Aichlbürg, grof Zeno Goes, pl. Hillinger, dr. J. Krainz, dr. J. Luggin, vodja P. Pöschl, župan dr. Posch, Ambr. Umlauf, dr. pl. Hibler, dr. Assam, Ant. Wieser in Jos. Woschitz. — V širšem odboru so poleg državnih in deželnih poslancev: župan Assam v Greifenburgu, O. Manhart v Zg. Belu, pl. Grebner v Špitalu, vodja Hupfeld v Prevaljah, lekarnar Herbst v Pliberku, dr. J. Jobst v Brežah, Pet. Lax, H. Moro v Šmohoru, J. Ofner v Volšberku, J. Pinteritsch v Velikovecu, Pleschitschnig na Rudi, Pappitsch v Velikovecu, R. Prugger v Žel. Kapli, notar Rainer v Podkloštru, župan Scholz v Beljaku, C. Schütz v Celovcu, dr. Šoček v Št. Vidu, F. Steiner, deželne sodnije svetovalec v Celovcu, dr. Srstka v Beljaku, Taurer v Dolah, vodja Tobnitz na Bistrici v Rožni dolini, notar H. Tschellnig v Beljaku, pastor Winkler v Arijah, župan Zechner v Velikovecu. Na čelu vsem je dr. Luggin. To so zastopniki koroškega liberalizma! —rj.—

(Zakup vžitnine) od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa, kakor c. kr. finančno ravnateljstvo za Kranjsko objavlja, se bode vršil v zakupnih okrajih: Kranj, Lož, Ljubljanska okolica, Litija, Metlika, Tržič, Zuzemberk, Zatičina in Trebnje za leto 1893 in pogojno tudi za leti 1894 in 1895 na javni dražbi. Izključna cena za leto 1893, oziroma za leto 1894 kakor tudi za leto 1895 iznaša za zakupni okraj: 1. Kranj 10.032 gld., 2. Lož 6.000 gld., 3. Ljubljanska okolica 28.000 gld., 4. Litija 15.800 gld., 5. Metlika 5.850 gld., 6. Tržič 5.000 gld., 7. Zuzemberk 4.900 gld., 8. Zatičina 5.800 gld., 9. Trebnje 2.700 gld. Dražbena obravnava se bode vršila dne 5. decembra 1892 ob 10 uri predpoldnem pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani in se bode tedaj zakup za vsak zgoraj imenovani zakupni okraj posebej izključeval. Nadrobni pogoji so dalje na upogled pri finančnem ravnateljstvu, po deželi pa pri davkarjih.

(Z Reke) se nam piše: V neki noči minulega tedna je neznan hudobnež 5 kilogramov težak kamen zagnal v kapeljo, v kateri je kip Matere božje. Kamen je zdrobil šipo in zelo poškodoval podobo Marijino. Kar je vernega ljudstva, je silno razburjeno. Zlobneža ne morejo zaslediti. — Spomladi bodo začeli zidati novo hišo guvernerju. Naše mesto dobiva vedno bolj tuje lice. Jedni širijo v njem madjarsko idejo, mestni očetje se županom vred pa italijansko. Sicer se pa vjemajo v tem, da vsi merijo na zatiranje hrvaškega življa. Tu se kaže v polni luči sovraštvo madjarsko do Hrvatov. Lahko imajo proste roke, ker so naši hudi nasprotniki. Dasi nas že sami zatirajo, morajo jim še „italia-

nissimi pomagati. Ubogi naš narod je menda res vsotvarjen le za trpljenje. Stoletja je zdihoval pod polumesecem, a zdaj pod oblastjo madjaronstva in iredente. Vender za časa turškega barbarizma smo bili edini, sedaj pa se je večina odcepila, zatajila Boga in domovino, pridružila se našim nasprotnikom, in to samo zaradi dobičkarije. In te izdajice naših svetinj so hujši od drugih tlačiteljev. Slavne, hrabre junake je odgojila naša slavna domovina; zdaj pa solzi nad premnogimi svojimi neznačajnimi, nezvestimi sinovi, kateri jo izdajajo oblastnemu nasprotniku.

(Čehi in Slovenci pod nemškim nožem.) V Iglavi je izšla knjiga: „Das Recht und die Pflicht die Čechen und die Slovenen zu germanisiren.“ Spisal dr. Mat. Ratkovsky. Založnik je poslal, kakor pravi, to „senzacionalno“ knjigo tudi nam v „blagohotno oceno“. — Za danes knjižuro le omenimo, da izrečemo svoj stud nad takimi pisarijami, ki pričajo, kam pridejo oni, ki stojé na „izrecno narodnem temelju“, ter da Slovenci ne gremo pod nož — nikomur. O tem prilično več.

(V okrožni zdravstveni zastop v Tržiču) so bili izvoljeni gg.: Načelnikom Karol Mally, tovarnar, namestnikom J. Dobrin, hišni posestnik v Tržiču; člani Anton Globotschnigg, župan v Tržiču, Lovro Aljančič, župan v Kovorju, Franc Orantsch, posestnik v sv. Križu, Jakob Primožič, posestnik pri sv. Katarini in Anton Ankele, posestnik pri sv. Ani.

(Mlekarskih zadrug) je na Kranjskem 11 s 391 člani. Leta 1891 so porabili 660.000 kg. mleka ter izdelali 55.000 kg. sira in 27.000 kg. družih izdelkov. Kosmati dohodki so znesli 31.000 gld., troški 4000 gld. Vse te zadruge so v Bohinju.

(Kmetske zadruge.) Kakor se poroča, pripravlja se postavni načrt kmetskih zadrug v Avstriji. Kdaj bode ta načrt predložen državnemu zboru, ni še znano.

(Repertoriji avstrijskih kronovin.) Vsed odloka c. kr. trgovskega ministerstva, došlega trgovski in obrtniški zbornici, je naznanila c. kr. statistična osrednja komisija, da je posebni krajevni repertorij za Nižje-Avstrijsko izšel v zalogi Alfred Hölder-ja, c. in kr. dvornega in vseučilišnega knjigotržca na Dunaju, I., Rothenthurmstrasse 15, in da bodo posebni repertoriji drugih kronovin in dežel izšli tekom leta v nastopnem redu: Češko, Gorenje-Avstrijsko, Solnograško, Stajersko, Koroško, Kranjsko, Primorsko, Tirolsko in Predarelsko, Moravsko, Slezija, Galicija, Bukovina in Dalmacija. Repertoriji ne obsejajo le občin in krajev po politični in sednijski razdelitvi, temveč navajajo tudi pri vsaki občini, k tej spadajoče krajevne dele. Pri občinah in krajih je povedano število: 1. hiš, 2. prebivalcev po spolu, po veroizpovedanju, 3. domačih navzočih prebivalcev po občevalnem jeziku, 4. postaje dušnih pastirjev, 5. učne zavode, 6. šole, 7. poštné, železnične, telefonske, telegrafične in parobrodne postaje. Za one dežele, v katerih sta dva ali več jezikov v navadi, sestavili se bodo, izvzemši Bukovine, večjezični repertoriji. Krajevni repertoriji izidejo za vsako deželo posebej in jih je posamič kupiti. To oficijelno delo ne uudi le uradnikom, temveč tudi društvom, družbam, kakor tudi vsakemu posamezniku, ki ima kako kupčijo, najboljši pripomoček, pridobiti si povoljne znanosti v vseh napominanih ozirih. Cene posameznim zvezkom določene so začasno le približno in jih je moč poizvedeti tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Onim trgovcem in obrtnikom, ki si želeto ta ali oni ali več repertorijev naročiti pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, dovoljuje se 20odstotni popust. Za sedaj je izračunjeno, da bode krajevni repertoriji za Stajersko obsežali okoli 340 strani, oni za Koroško 140, za Kranjsko 210, za Primorsko 220 in bo stal oni za Stajersko 4 gld. 80 kr., za Koroško 2 gld., Kranjsko 3 gld. in za Primorsko 3 gld. 20 kr. V teh zvezkih se pa še ni oziralo na 20odstotni popust. Ker pa mora zbornica število naročenih eksemplarov kmalu naznaniti visokemu c. kr. trgovskemu ministerstvu, zato naj blagovolijo oni, ki si želé potom zbornice kaj naročiti, tej prei ko mogoče to naznaniti.

Raznoterosti.

— Varok štrajkov med delavci. Casopis „Temps“, v katerega piše tudi Liebknecht, prinaša silno podudljiv popis delavskih razmer v Carmouxu. Tu so dvojni delavci, edni delajo nad zemljo v steklarnah, drugi pod zemljo — rudokopa

in steklarji. Pisatelj je dal svojemu članku naslov: Education sociale — socijalna odgoja delavcev. Kaj je delavec? — vpraša se; — on je človek, ki si ničesar ne odreče. Je, pije, zapravlja in krčmarjem in branjevcem se pri tem dobro godi in zato držijo z njimi zoper kapitaliste. Ker pa je imel delavec v zadnjih časih večji zaslužek, zrastle so tudi pri njem večje potrebe, polastilo se ga je življenje. Zjutraj izpije kozarec na tešče, izpije jih več, potem še le zajutrukuje kavo. Večere in nedelje prebije v kavarnah, restavracijah, kjer se igrajo hazardne igre, in slednjič — grede gospodje s praznimi žepi domov. Ko pridejo domov, začne se vojaka, gospa delavka hoče denar za živež, za parado, in če so še otroci? Prične se kreg in konec je: vsega so krivi kapitalisti, ki delavca tarejo, da se ne more najesti, obleči itd. Najboljši dokaz, kako delavstvo v trezni Franciji živi, je, da je v Carmouxu (9000 preb.) osem hotelov in kakih 131 kavar in zakotnih krčem najnižje vrste, kjer se prodaja najhujša pijača in se zbirajo najslabši ljudje. In vendar ni bilo pred tako. Toda staro pokolenje delavskega stanu je izmrla in je prišlo novo, katero se ne boji ne Boga ne satana. Rudokopje so še za kaj, a steklarji so najhujši. In kar je najžalostnejšega, da je jako slabo z pravostjo žensk delujočih v tovarni. Žene štrajkarjev so hujši od moških. Steklar zasluži na dan 8—10 frankov. Res, njegovo delo je težavno in nezdavno. Mora 30 sekund izhajati se sapo, da steklenico napihne, mora delati v hudi vročini in zato pravi, da mora vedno piti. So družine, ki zaslužijo celo 1000 fr. na mesec, primeroma pa vsaka 300—400 frankov. Mož piha, žena in tudi otroci steklenice zavijajo in skladaajo v zaboj. In vendar, pravi pisatelj — pri 1000 fr. mesečnega zaslužka imajo take družine v stanovanju edno posteljo, edno mizo, eden kovčeg in — dolgove. — Malokteri kaj prihrani. Razvajeni, sprideni steklar pa zapeljuje rudokopa, ki nikakor toliko ne zasluži. Steklarji so učili rudokope zapravljati in sedaj so padli na najnižjo stopinjo. K temu še pristopi novi nauk, ki jim je izrul zadnji ostanek vere iz srca in našunal zoper vsak socijalni red. Vživanje je tudi po drugih krajih velik vzrok bede med delavci. Tista želja po neodvisnosti od božjih zapovedi, ki se kaže pri delodajalcu, izsesavajočem bornega delavca, kaže se tudi pri delavcih v samopašnem življenju. In to nam je v dokaz, da se vrni živo krščanstvo družbi, če se hoče rešiti.

— Ljubši Turek kot mnih. Misijonar Volbenk Bock vrnil se je leta 1811. iz jutrovi dežela v Monakovo. Policija mu je prepovedala, hoditi v karmelitski obleki okrog. Prebrisan misijonar napravil se je po turški, lepa dolga brada njegova se je prav dobro podala k obleki. In glej! misijonar, ki ni smel hoditi v svojej karmeličanski obleki po monakovskih ulicah, nosil je lahko povsod turško, policija ga ni prav nič ovirala. Celo Monakovo govorilo je o tem in ko ga je umetnik narisal v turški obleki s turbanom na glavi, so bili kmalu vsi bakrorezji razprodani. Kot Turek napravljen bil je Bock vsprejet tudi pri kralju Maksu Jožefu. Ta mu je podaril 100 bavarskih tolarjev, da si je mogel omisliti obleko duhovsko.

— Junaštvo katoliškega duhovnika. „Figaro“ prinaša krasen vzgled iunaštva katoliškega duhovnika za časa kolere leta 1852. Isti je bil župnik v Montatairju. Vsaki deseti človek je že umiral. Mrličev je bilo toliko, da jih ni hotel nihče pokopavati. Župnik je sam mrtve na voz nkladal. Nihče, tudi sorodniki niso hoteli bolnikom streči. Župnik je cele noči čul pri posteljah bolnikov, in ko ga je zaspanec premagal, odpočil se je v postelji, kjer je pred nekaj trenutki umrl bolnik. Ni imel moč časa kuhati si vode za pijačo; ni poznal razkuževanja. Napoleon III. mu je podelil križ častne legije. Enako se je odlikoval tudi zdravnik dr. Boursier.

Telegrami.

Kropa, 15. novembra. Danes ob polu 3. uri umrl je čast. gosp. Jakob Poličar, župnik v Podbrezju.

Dunaj, 14. novembra. Današnjega shoda delavcev brez dela udeležilo se je kakih 2000 oseb, mej njimi več žen in deklet. Vsprejela se je jednoglasno resolucija, da je zboljšanja stanja pričakovati jedino od premembe produkeijskega načina in premembe družbenega reda.

Budimpešta, 14. novembra. Kakor poroča „Magyar Ujsag“, bode Ludovik Tisza minister „a latere“, drugi ministri obdržé svoje portfelje. Izpraznjeni portfelj notranjih stvari se najpozneje jutri popolni. Potem bi bilo jutri ministerstvo že sestavljeno.

Budimpešta, 14. novembra. Poslednjih 24 ur je 11 oseb zbolelo za kolero, dve pa umrli.

Plovdiv, 14. novembra. Razstava se je zaključila v pričo kneza Ferdinanda, prince sinje Klementine, ministrov, avstro-ogerskega in angleškega diplomatičnega zastopnika.

Bukarešt, 15. novembra. Rumunski kralj in prestolonaslednik sta ob tri četrt na 7. uro sémkaj došla in bila na kolodvoru z vojaškimi častmi vsprejeta od cesarja, nadvojvod Karola Ludovika, Viljema in Rainerja, rumunskega poslanika in poslaniškega obojja. Cesar v maršalski uniformi z velikim križem rumunske krone, in rumunski kralj v avstrijski uniformi z velikim križem Štefanovega reda, objela sta se presrečno in pozdravila. Kralj je tudi poljubil Karola Ludovika. Ravno tako presrečno je cesar pozdravil prestolonaslednika, kralj pa nadvojvode. Cesar, kralj in prestolonaslednik peljali so se v cesarski dvorec.

Smrti:

12. novembra. Terezija Bokavšek, tovarniška delavka, 21 let, Opekarska cesta 35, jetika. — Marijeta Čuk, kuharica, 66 let, Dunajska cesta 9, rak v želodcu.

V bolnišnici:

10. novembra. Helena Vrenk, delavka, 42 let, nephritis. 11. novembra. Marija Slovša, gostija, 70 let, emphysem.

Vzjeli.

13. novembra.

Pri **Maliču**: Hostnik, poročnik: Libert, uradnik; Ulman, Leidman, trgovec; Wall, uradnik; Ehrenfest, Polacek, potovalec, z Dunaja. — Pamer, trgovec, iz Trsta. — Bellina, trgovec, iz Linca. — Altman, potovalec, iz Berolina. — Reszsz, potovalec, iz Frankobroda. — Hentke iz Gorice. — Fabiani, Gabrielčič, Janko in Josip Majdič iz Kranja. — Klemenž, uradnik, z ročbino, iz Gradca. — Kliment iz Brna.

Pri **Stonu**: Frančiška, Marija in Amalija Tschampa; Frida Perner; Weiss; Hieber, Taussig, Ubančič, trgovci, z Dunaja. — Homan, trgovec, in Ferik, sod. pristav, iz Radovljice. — Weiss iz Prage. — Bloudek, pristav, iz Idrije. — Morassutti iz Št. Vida. — Prašnikar, zasebnik, iz Kamnika. — Rieger iz Domžal. — Bloudek, pristav, s soprogo, iz Dola. Štefan in Josip Habe, posestnika, iz Goč. — Ferjančič, kapelan, iz Trnovega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Prohaska iz Budejevic. — Godeas iz Tržica. — Schinda z Dunaja. — Kerz, nadzornik, iz Linca. — Kaučič iz Idrije. — Fischer, trgovski pomočnik, iz Ljubljane.

Vremensko sporočilo.

Dan	čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur
opazovanja	srakomera v mm	termomera po Celsiusu			
7. u. jut.	740.1	4.8	sl. svzh.	oblačno	
14. 2. u. pop.	739.6	6.4	sl. vzh.	jasno	0.00
9. u. zjut.	740.6	1.6	sl. vzh.		

Dunajska borza.

Dne 14. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 40 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 „ 20 „
Zlata renta 4%, davka prosta	114 „ 90 „
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „ 40 „
Akoje avstro-ogerske banke, 600 gld.	990 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	314 „ — „
London, 10 funtov strl.	119 „ 80 „
Napoleonondor (20 fr.)	9 „ 54 „
Cesarski cekini	5 „ 70 „
Nemških mark 100	58 „ 90 „

Dne 14. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	113 gld. — kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „ 45 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	186 „ 75 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „ 20 „
Zastavna pisma	100 „ 35 „
Kreditne srečke, 100 gld.	191 „ 75 „
St. Genois srečke, 40 gld.	63 „ 70 „

Popolnem svilene fularde od 85 kr. do gl. 4-65 meter (do 450 raznih vzorcev, pisanih, kariranih itd.) razpoložljiva na kosove, poštine in colnine prosto v hišo **tovarna za svilo G. Henneberg** (e. in kr. dvorni založnik) **Zürich**. — Vzorec z obratno pošto. — Pisma stanejo 10 kr. porto. 123.9 (6)

Zahvala.

Gospod dr. Zeno Dolschein in njegova blaga gospa soproga darovala sta za napravo gorke zimske obleke revnim učencem tukajšnje ljudske šole znesek 30 gld. Šolsko vodstvo izpolnjuje prijetno dolžnost, ako izreka blagima dobrotnikom za ta velikodušni dar v imenu nčiteljstva in uboge šolske mladine najtoplejšo zahvalo.

Šolsko vodstvo v Postojini dne 10. novembra 1892.

Janex Thuma.

Prošnja.

Kakor je že poročal „Slovenec“, je dne 31. oktobra popoldne ogenj upepelil dvema gospodarjema na Škrlovič vsa poslopja. Zraven tega je zgorela obleka in ves živež. Tretjemu gospodarju je zgorel kozolec, na katerem je imel vsa detelja, seno in slamo. Škoda je velika! Sosedje bodo pomagali po svojih močeh. Ker so pa ti ljudje bili že poprej revni in zavarovani le za male svote, obrača se podpisani v imenu teh revežev do usmiljenih sro in ponižno prosi v njih imenu milodarov. Vsak najmanjši dar sprejme se s hvaležnostjo.

Sv. Gregor, dne 10. novembra 1892.

J. Brence, župnik.

Prav po ceni se prodá dobro ohranjena **salonska garnitura** s peluche- prevleko 543 2—1 s preprogo ali brez nje. — Proda se tudi Weilova kurljiva priprava za kopanje. Več se izve v Šiški št. 61 zadej pri tleh.

Anton Lipuš

v Ljubljani, v semeniškem poslopuju za vodo

prilporeča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu iz mesta in z dežele v 542 6—2

izdelovanje vsakovrstnih

stolov, korb

in drugih enakih stvari po najnižji ceni.

Stanuje v Streliških ulicah 3.

J. BENDIK v Št. Valentinu pri Steyru

jedini izdelovalec novo izumljene e. kr. privilegovane

svetle tinkture za usnje,

s katero se naredi svetlo (zlika brez krtače) usnje na konjskih komatih, vozovih, usnje za čevlje in galanterijsko usnje, prilporeča ta svoj izdelek, kateri se rabi ne le pri e. in kr. vojskstvu in velikih transportih h podjetjih na Dunaju, temveč tudi v hlevih cesarskih visokostij že več let.

Nadalje prilporeča ravno isti za neprememljive čevlje svojo slavnoznano 377 10—8

nepremočno mast za usnje,

ki daje usnju posebno mehko in se rabi celo pri najvišjem dvoru.

Cene: Svetla tinktura za usnje kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1 — 80 kr., št. 2 — 40 kr., št. 3 — 30 kr. Nepremočna mast za usnje kilo 80 kr., 1/2 kilo 40 kr., 1/4 kilo 20 kr., 1/8 kilo 10 kr.

Prodajalci na drobno in vojaki dobé rabat.

Da se izogneš prevaram glej na ime „J. Bendik v Št. Valentinu“, ki je na vsakem kosu.

V Ljubljani je prodajata Schussnig & Weber, v Celju Tanner in Stieger, v Mariboru Holasek in Martluz.

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločitelnih pojavih na dunajski borzi.

Svėti pismeni in ustni brezplačno.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wellzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Ogerske promese cele gld. 4, polo- in 50 kr. višne gld. 2, 1/2, 1/4 kolek.

Žrebanje 15. novembra! 150.000 gld. glavni dobitak.

Zemljiško-kreditne promese 1 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje 16. novembra! 45.000 gld. glavni dobitak.